

На наше переконання, необхідно виділити окрему категорію «Злочини проти дітей» та детально дослідити особливості їх розслідування, включаючи порядок дій працівників поліції (патрульних, слідчих), яким надійшла початкова інформація про жорстоке поводження з дитиною в родині. Курсанти, як майбутні поліцейські, повинні чітко знати процесуальні і тактичні особливості порядку дій в ситуації, коли виявляють такі злочини. Адже вони суттєво відрізняються від загальної процедури.

Хотілось би також запропонувати впровадження просвітницької діяльності для учнів середніх шкіл, їх батьків, вихователів, вчителів щодо наступних тематик: 1) безпека спілкування з незнайомими особами в соціальних мережах 2) міри допустимості фізичних покарань дітей в рамках виховання; 3) способи заміни фізичних покарань дитини; 4) поняття і прояви педофілії та інших сексуальних відхилень в поведінці; 5) порядок виклику і звернення до патрульної поліції.

Запропонована консультаційна робота з дітьми, їх батьками, вчителями може здійснюватись курсантами разом із викладачами та патрульними поліцейськими, що обслуговують територію навчальних закладів. Такий підхід дозволить не тільки попереджати й своєчасно виявляти злочини проти дітей, а й дозволить виконувати профорієнтаційне завдання – привертати увагу до діяльності поліції та можливості вступу на навчання до нашого університету.

Одержано 20.04.2017

**НАУКОВИЙ ГУРТОК
КАФЕДРИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ
ДОСУДОВОГО СЛІДСТВА
ФАКУЛЬТЕТУ № 1**

УДК 343.132

Владислав Ігорович Анпілогов,

курсант 3 курсу факультету № 1 ХНУВС

Науковий керівник: канд. юрид. наук Фоміна Т. Г.

**ОКРЕМІ ПИТАННЯ УЧАСТІ ПОНЯТИХ
У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ**

Під час досудового розслідування, а саме при проведенні слідчих (розшукових) дій законодавцем передбачена необхідність залучення понятих. У ч. 7 ст. 223 КПК зазначено, що слідчий, прокурор зобов'язаний запросити не менше двох незаінтересованих осіб (понятих) для пред'явлення особи, трупа чи речі для впізнання, огляду трупа, в тому числі пов'язаного з експертизою,

слідчого експерименту, освідкування особи. Винятками є випадки застосування безперервного відеозапису ходу проведення відповідної слідчої (розшукової) дії. Обшук або огляд житла чи іншого володіння особи, обшук особи здійснюються з обов'язковою участю не менше двох понятих незалежно від застосування технічних засобів фіксування відповідної слідчої (розшукової) дії.

Вчені-процесуалісти не мають єдиної думки щодо участі понятих у кримінальному провадженні. Серед них є як прихильники участі понятих, так і прихильники скасування інституту понятих як такого. Головними аргументами першої групи науковців є те, що поняті забезпечують процесуальні гарантії прав особи у кримінальному судочинстві, виключається можливість фальсифікації доказів правоохоронними органами, підвищується надійність достовірності отриманих доказів тощо. Таку наукову позицію висловлюють М. Вандер, В. Ісаєнко.

Аргументами представників протилежної позиції (О. Р. Михайленко, О. Л. Буленко) є незацікавленість громадян в участі при здійсненні кримінального судочинства, складність процедури залучення понятих до процесуальних дій, формальний підхід до вибору понятих, розвиток технічних засобів фіксування інформації.

На нашу думку, головною проблемою залучення понятих при огляді місця події, а також при проведенні інших слідчих дій є, перш за все, порядок їх залучення. Законодавець визначив, що поняті залучаються у кількості не менше двох осіб. Разом з тим, якщо огляд місця події здійснюється в лісі, в полі, тобто далеко від населеного пункту і слідчо-оперативна група повинна прибути на місце події якомога швидше, то знайти понятих завчасно не завжди є можливим. Крім того, у деяких випадках доцільно залучити більше двох понятих, наприклад, при проведенні слідчого експерименту, на якому з'ясовуватимуть обставини, за яких особа випала з вікна багатоповерхівки (у такому випадку, двоє понятих будуть знаходитись в середині квартири, двоє-на вулиці під вікном). Але це все за умови відсутності належного технічного засобу для безперервної відео фіксації слідчої (розшукової) дії.

Наступною проблемою, що пов'язана з участю понятих у кримінальному провадженні, є небажання громадян бути залученими в якості понятих, оскільки це втрата власного часу, і не лише під час проведення слідчої (розшукової) дії, а й після її закінчення. Це пов'язано із тим, що поняті можуть бути викликані до судового засідання та допитані у якості свідків. Відповідальність за відмову громадянина бути понятим законодавством не передбачена, а от за відмову від дачі показань в суді – передбачена у ст. 385 Кримінального кодексу України.

З урахуванням вказаного, можна прийти до наступного висновку. Незважаючи на вказані недоліки участі понятих під час кримінального провадження, важливою перевагою є те, що за допомогою вказаних учасників можна перевірити законність проведених слідчих (розшукових) дій, їх участь має дисциплінуюче значення для слідчого, прокурора або особи, яка проводить слідчу (розшукову) дію за дорученням. Разом з тим, постають питання.

Чи можливо досягнути законності проведення процесуальних дій завдяки застосуванню технічних засобів фіксування кримінального провадження? Чи можливо відмовитися від понять у кримінальному судочинстві, повністю покладаючись на технічні засоби? На нашу думку, від понять в кримінальному провадженні можна відмовитись, за умови повного оснащення технічними засобами фіксування кримінального провадження слідчих підрозділів органів Національної поліції України.

Одержано 20.04.2017

УДК 343.137

Антон Андрійович Антропов,

курсант 3 курсу факультету № 1 ХНУВС

Науковий керівник: ст. викладач кафедри Сичов С. О.

ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ СЛІДЧОГО АБО ПРОКУРОРА ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Однією з основних форм забезпечення імплементації конституційного права людини на справедливе судочинство є можливість оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування, прокурора, слідчого судді під час досудового розслідування, що знайшло своє відображення у Кримінальному процесуальному кодексі України прийнятого у 2012 році, а саме в Главі 26. Так, цей порівняно новий інститут кримінального процесуального законодавства виокремлює чотири окремі порядки оскарження рішень під час досудового розслідування: 1) оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування чи прокурора під час досудового розслідування; 2) оскарження недотримання розумних строків, 3) оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування; 4) оскарження слідчим рішення, дій чи бездіяльності прокурора.

Насамперед, слід зазначити, що КПК не визначає, чітку процесуальну форму та зміст скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора під час досудового розслідування. При цьому, це питання є особливо важливим, оскільки законодавець у цьому випадку не встановлює правове становище особи, яка подає оскарження, а також не визначено предмет оскарження та перелік вимог які можна пред'явити особа яка збирається оскаржувати відповідне рішення. На нашу думку, оскільки відповідно до тлумачного словника той, хто скаржиться, є скаржником тоді необхідно додати це визначення до системи операційних дефініцій та визначити правомочність суб'єкта звернутися до суду із скаргою на рішення, дію чи бездіяльність слідчого або прокурора.

Ця прогалина у законодавстві спричиняє дихотомію у тлумаченні прав та обов'язків особи яка подає скаргу, та дозволяє визначати правовий статус